

Gazdův podíl v pedagogické i výzkumné činnosti se týká nejen jeho vlastního pracoviště: v letech 2002–2006 vykonával funkci proděkana Filozofické fakulty MU a člena kolejni rady MU. Kromě toho působil i v 5 mimouniverzitních jazykovědných asociacích.

Od počátku svého výzkumného působení navazuje Jiří Gazda pracovní kontakty se zahraničními slavisty a rusisty, především z Ruska, Rakouska, Německa, Polska, Maďarska a Slovenska. Do této spolupráce se zapojuje jednak jako spoluředitel mezinárodních projektů zaměřených především na filologicko-areálovou problematiku středoevropského regionu (společné projekty s Institutem slavistiky ve Vídni), jednak individuálně v rámci vlastních badatelských aktivit, na základě kterých byl pozván na několik zahraničních konferencí a studijních přednáškových pobytů v Rusku, Německu, Rakousku a Maďarsku.

V letech 2016–2018 je spoluředitelem mezifakultního projektu GAMU „Rusko v kategoriích *přítel–nepřítel* – česká reflexe“.

Přejeme jubilantovi do dalších let mnoho tvůrčích sil, zdraví, optimismu a humoru.

Stanislav Žaža

<https://doi.org/10.5817/OS2018-3-10>

Za Václavem Huňáčkem

Dne 7. 8. 2018 odešel ve věku 87 let jeden z posledních českých encyklopedistů, doc. PhDr. Václav Huňáček, CSc., jehož univerzální znalosti byly vždy předmětem obdivu a uznání.

Studia ruského jazyka a literatury ukončil na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v polovině 50. let minulého století spolu se spolužáky, z nichž mnozí se později také stali univerzitními docenty a profesory, zabývajícími se literaturou a jazykovědou. Prožít studia s Milanem Hralou, Bohumilem Neumannem, Vsevolodem Sato, Vladimírem Svatoněm, Jaroslavem Vávrou, Jaroslavem Žákem, Stanislavem Jelínkem, Milanem Balcarem, Miloslavem Dlouhým aj. bylo jistě obohacující i zábavné. Tak na tato léta vzpomínal i prof. Milan Hrala ve své knize *Všechno bylo trochu jinak* (2014).

Pedagogickou kariéru Václav Huňáček začal na Vysoké škole ruského jazyka a literatury zřízené vládním nařízením v r. 1952. V souvislosti s následnými reorganizacemi vysokého školství koncem 50. let přešel na Filozofickou fakultu UK, kde působil více než půl století, ať na katedře ruského jazyka a literatury nebo naposledy v Ústavu východoevropských studií. Jeho odborná, vědecká a pedagogická činnost byla velice rozsáhlá a konstatovat, že byl především rusistou a jazykovědcem by bylo nedostačující.

Šíře jeho odborného zaměření byla obrovská. Zabýval slavistikou všeobecnou, srovnávací i dějinami slavistiky. Byl odborníkem na staroslověnštinu a církevní slovanštinu. Věnoval se vývoji ruského jazyka, byl odborníkem na dějiny východních kultur, hlavně na dějiny a současnost východního křesťanství, dokonale znal pravoslavné rituály. Měl ojedinělé znalosti zeměvědy a reálií Ruska i bývalých sovětských republik, včetně reálií geopolitických a kulturních. Znal však do hloubky i realie a historii nejen dalších slovanských národů, ale i národů evropských. K jeho zájmům patřila i byzantologie, etnografie, folkloristika, výčet všech jeho zájmů by zaplnil celou stránku. Jeho přednášky upoutávaly zájem nejen studentů, ale i široké veřejnosti do posledních let.

Vzhledem ke svým rozsáhlým zájmům a neustálou snahu o prohlubování svých znalostí měl, bohužel, málo času na psaní. Řada jeho odborných příspěvků z různých oborů byla publikována ve sbornících (např. *Slovanská Sázava a česko-uhersko-ruské vztahy v XI. století*, Bulletin ÚRJL, 1970; *Kláster na Slovanech a počátky východoslovanských studií u nás*, Z tradic slovanské kultury u nás, Univerzita Karlova, Praha 1970; *K počátkům české rusistiky*, Práce z dějin slavistiky č. X, UK Praha 1985; *K dědictví Komenského v Rusku*, Pocta Univerzity Karlovy J. A. Komenského, Praha, Karolinum, 1992; *Odkaz Komenského dnešnímu krajanskému hnutí*, Studia Comeniana et historica, Uherský Brod, 1992; *Východoslovanské křesťanství a starší tradice*, Studie k dějinám a kultuře východních Slovanů, č. XX, Praha, Karolinum, 1992 aj.). Všichni studenti rusistiky na Filozofické fakultě znali Huňáčkovy kapitoly ve skriptech *SSSR – země a kultura* (1982).

Jeho první samostatnou monografií, v níž seznamuje s dávnými i současnými zajímavostmi Československa, byla kniha *Republika naša* (Košice, Mladé letá, 1969), která vyšla ve slovenském překladu a za niž dostal cenu Socialistické Akademie Slovenska. V dalších dvou publikacích byl V. Huňáček spoluautorem. Příručka *Původ zeměpisných jmen* (spolu s Ivanem Luttererem a Lubošem Kropáčkem, Mladá fronta, 1976) obsahuje stručné etymologické výklady více než 1000 vlastních jmen světadílů, oblastí, států, zemí, ostrovů, hor, řek a měst z celého světa a podává stručný historický výklad o vzniku lokality a o nejdůležitějších dějinných proměnách, týkajících se místa a jeho obyvatel. Třetí publikace, *Sázava – Památník staroslověnské kultury v Čechách* (spolu s Květou Reichertovou a Vlastou Dvořákovou, Odeon, 1988) poskytuje na základě historických, literárněhistorických, filologických a uměleckohistorických rozborů dochovaných památek i nejnovějších výsledků dlouholetého archeologického výzkumu sázavského kláštera barvitý obraz činnosti a dějinného vývoje tohoto centra slovanské vzdělanosti od jeho založení v 11. století.

Univerzální znalosti Václava Huňáčka byly předmětem uznání doma i ve světě. Byl nositelem medaile Josefa Jungmanna a J. A. Komenského. Ocenila ho též společnost National Geographic. V 70. letech procestoval USA od Kalifornie po Aljašku

a všude získával dychtivé posluchače. Vždyť zkoumal nejen vztahy česko-ruské, ale i československo-americké (viz *500 let – kronika československo-amerických vztahů*, SCK Bratislava, 1968, spolu s M. Kašparovou).

Dalším fenoménem Huňáčkovy osobnosti byla průvodcovská činnost, jíž dal základní metodiku v průkopnické práci *Metodika tematické činnosti průvodce* (Merkur, Praha, 1983, 1986, 1989). Byl spolupracovníkem Pražské informační služby, ČEDOKu, Vládního výboru cestovního ruchu aj., a právě zde mohl uplatnit své hluboké encyklopedické znalosti. Na zahraničních zájezdech často zcela zastínil místní průvodce. To bylo šokující a velice zábavné pro studenty, s nimiž se často na domácí i zahraniční cesty vydával. Pro hluboké faktografické znalosti vložené do historického a kulturního kontextu studenti tyto výpravy milovali. Nepochybně k tomu přispěl i jeho neopakovatelný smysl pro humor a nezlomný optimismus.

Akademická obec ve Václavu Huňáčkovi ztratila vynikajícího odborníka a výborného, chápavého a laskavého pedagoga, na něhož budou ještě dlouho vděčně vzpomínat stovky studentů a kolegů. Mnozí v něm ztratili i zábavného a vstřícného přítele.

Alexandra Křepinská

